

Sygn. akt II K 296/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2019 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk - Południe w Gdańsku w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący SSR Magdalena Czaplińska

Protokolant Józef Wierzbicki

po rozpoznaniu w dniach 23.07.2018 r., 24.09.2018 r., 06.12.2018 r., 07.03.2019 r. sprawy:

T. P., ur. (...) w M.,

syna G. i M. z domu K.

oskarżonego o to, że:

w dniu 15 grudnia 2017 r. w G. na ul. (...) prowadził w ruchu lądowym na drodze publicznej pojazd mechaniczny marki A. (...) o nr rej. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości stwierdzonym przy użyciu urządzenia kontrolno – pomiarowego do ilościowego oznaczenia alkoholu typu A. 6020 plus, I. badanie 0,85 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, II. badanie – 0,80 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu oraz przy użyciu urządzenia kontrolno – pomiarowego do ilościowego oznaczenia alkoholu typu Alkometr A 2.0, I. badanie 0,73 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, II. badanie – 0,79 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, III. badanie – 0,78 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio prawomocnie skazany za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości i w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 4 lat w związku ze skazaniem za przestępstwo orzeczonego przez Sąd Rejonowy w Elblągu sygn. akt VIII K 173/16 z dnia 30 marca 2016 r.,

tj. o przestępstwo z art. 178 a § 1 i 4 k. k. w zb. z art. 244 k. k. w zw. z art. 11 § 2 k. k.

I. oskarżonego T. P. uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, czyn ten kwalifikuje z art. 178a § 1 i 4 k. k. i za to przy zastosowaniu art. 37 a k. k. na podstawie art. 178 a § 4 k. k. w zw. z art. 34 § 1, § 1 a pkt 1, § 1b, § 2 k. k. w zw. z art. 35 § 1 k. k. skazuje go na karę 2 (dwóch) lat ograniczenia wolności polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 (czterdziestu) godzin w stosunku miesięcznym;

II. na podstawie art. 39 pkt 3 k. k. w zw. z art. 42 § 3 k. k. orzeka wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio;

III. na podstawie art. 39 pkt 7 k. k. w zw. z art. 43a § 2 k. k. orzeka od oskarżonego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie 10. 000 (dziesięciu tysięcy) złotych;

IV. na podstawie art. 34 § 3 k. k. w zw. z art. 72 § 1 pkt 6 k. k. zobowiązuje oskarżonego do poddania się – za jego zgodą – terapii uzależnień;

V. na podstawie art. 63 § 1 i 5 k. k. na poczet orzeczonej kary ograniczenia wolności zalicza oskarżonemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 15 grudnia 2017 roku, od godziny 22.30 do dnia 16 grudnia 2017 roku, do godziny 13.30, to jest okres jednego dnia, przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się dwóm dniom kary ograniczenia wolności;

VI. na podstawie art. 626 § 1 k. p. k., art. 627 k. p. k. oraz art. 1, art. 2 ust. 1 pkt 4, art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity: Dz. U. z 1983 r., nr 49, poz. 223 z późniejszymi zmianami) zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 649,90 złotych, w tym wymierza mu opłatę w kwocie 300 złotych.

Sygn. akt II K 296/18

UZASADNIENIE

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 grudnia 2017 roku funkcjonariusze Policji N. S. (1) i M. R. (1) pełnili służbę w patrolu zmotoryzowanym. O godzinie 22.25 z polecenia dyżurnego Komendy Miejskiej Policji w G. udali się na Trakt Św. W. w celu zatrzymania pojazdu marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...), którego kierowca – według zgłaszającego – miał być nietrzeźwy. O godzinie 22.30 na ul. (...) na wysokości posesji nr (...) zatrzymali wskazany samochód, którego kierujący okazał się T. P.. W związku z wyczuwalną wyraźną wonią alkoholu, kierujący został poddany badaniom na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu urządzeniem typu A. 6020 plus z następującymi wynikami: I. badanie - 0,85 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, II. badanie – 0,80 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu oraz urządzeniem typu Alkometr A 2.0 z następującymi wynikami: I. badanie - 0,73 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, II. badanie – 0,79 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, III. badanie – 0,78 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu.

Dowód: protokół zatrzymania osoby – k. 2; protokół z przebiegu badania stanu trzeźwości urządzeniem elektronicznym – k. 5, 7; zeznania świadka N. S. (1) – k. 9 – 11, 75; zeznania świadka M. R. (1) – k. 75; wyjaśnienia oskarżonego – k. 17 – 18, 66 - 67

Oskarżony T. P. był uprzednio karany wyrokiem Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 11 marca 2016 roku w sprawie o sygnaturze akt VIII K 173/16 za przestępstwo z art. 178a § 1 k. k., którym to wyrokiem orzeczono wobec niego środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 4 lat, obowiązujący od dnia 13 lutego 2016 roku.

Dowód: dane o karalności – k. 33 – 35, 57 – 59, 99 – 101; odpis wyroku w sprawie VIII K 173/16 SR w Elblągu – k. 31

W toku postępowania sądowego oskarżony został poddany badaniom przez dwóch biegłych lekarzy psychiatrów, którzy w wydanej opinii sądowo – psychiatrycznej zgodnie stwierdzili, że nie jest on chory psychicznie ani upośledzony umysłowo. U badanego rozpoznano uzależnienie od alkoholu. T. criminis był pod wpływem alkoholu, było to upicie alkoholowe proste. Zdaniem biegłych, u oskarżonego nie zachodziły żadne zaburzenia czynności psychicznych, które mogłyby znosić lub ograniczać jego zdolność do rozpoznawania znaczenia czynu lub pokierowania swoim postępowaniem w rozumieniu art. 31 § 1 i 2 k. k. Oskarżony wymaga leczenia odwykowego. Zdaniem biegłych, T. P. może brać udział w toczącym się postępowaniu i prowadzić obronę w sposób samodzielny i rozsądny.

Dowód: opinia sądowo – psychiatryczna – k. 102 – 104

Oskarżony T. P., zarówno w toku dochodzenia, jak i przed Sądem, przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu, złożył wyjaśnienia i wyraził skruchę.

wyjaśnienia oskarżonego – k. 17 – 18, 66 – 67

Sąd zważył, co następuje:

Wina i sprawstwo oskarżonego co do popełnienia zarzucanego mu czynu nie budzi wątpliwości. Sąd ustaleń w tym zakresie, jak i w zakresie stanu faktycznego dokonał w oparciu o wiarygodny materiał dowodowy zgromadzony w sprawie, w szczególności w postaci: zeznań świadków N. S., M. R., protokołu zatrzymania osoby, protokołów

z przebiegu badania stanu trzeźwości urządzeniem elektronicznym, opinii sądowo – psychiatrycznej, danych o karalności, odpisu wyroku, wywiadu środowiskowego oraz wyjaśnień oskarżonego.

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd opierał się na dokumentach ujawnionych w trakcie przewodu sądowego w postaci: protokołu zatrzymania osoby, protokołów z przebiegu badania stanu trzeźwości urządzeniem elektronicznym, danych o karalności, odpisu wyroku, wywiadu środowiskowego. Nie budzą one bowiem żadnych wątpliwości co do rzetelności i autentyczności zgromadzonych w nich informacji. Nadto zostały sporządzone przez uprawnione do tego osoby, przy zachowaniu wymogów przewidzianych w obowiązujących przepisach prawa. Podkreślić również należy, że żadna ze stron nie kwestionowała w toku postępowania prawdziwości, ani wiarygodności żadnego z dokumentów ujawnionych w toku rozprawy.

Sąd w pełni dał wiarę opinii sądowo – psychiatrycznej wydanej w niniejszej sprawie w toku postępowania sądowego na okoliczność stanu zdrowia psychicznego oskarżonego i jego zdolności do udziału w toczącym się postępowaniu. Opinia ta jest jasna, pełna i nie budzi wątpliwości co do wiedzy i bezstronności sporządzających ją biegłych. Została ona wydana przez dwóch biegłych lekarzy psychiatrów na podstawie materiałów znajdujących się w aktach sprawy oraz na podstawie badań sądowo – psychiatrycznych. Biegli zawarli w niej szczegółowe sprawozdanie z przeprowadzonych badań oraz uzasadnili swoje wnioski odnośnie stanu psychicznego oskarżonego w inkryminowanym czasie oraz w chwili badań.

Za w pełni wiarygodne uznano zeznania N. S. (1) i M. R. (1) – funkcjonariuszy Policji, którzy w dniu 15 grudnia 2017 r. dokonali zatrzymania oskarżonego. Zeznania tych świadków były wzajemnie zgodne, spójne i logiczne, a ponadto znalazły potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie w szczególności w postaci protokołu zatrzymania osoby, protokołów z przebiegu badania stanu trzeźwości urządzeniem elektronicznym oraz wyjaśnień oskarżonego. Sąd miał również na uwadze, że wskazani świadkowie są osobami obcymi dla oskarżonego i zetknęli się z nim wyłącznie w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych.

Za zasługujące na nadanie waloru wiarygodności Sąd uznał także wyjaśnienia oskarżonego. Zarówno w postępowaniu przygotowawczym, jak i na rozprawie, T. P. szczerze opisał okoliczności popełnienia zarzucanego mu czynu i wyraził skruchę z powodu jego popełnienia. Oskarżony podał, że 15 grudnia 2017 roku po skończonej pracy, około godz. 17.00, zaczął w swoim mieszkaniu spożywać alkohol w postaci dwóch piw marki Ż. o pojemności 0,5 litra oraz 100 ml wódki. Spożywanie alkoholu skończył około godziny 19.00. Następnie około godz. 21.40 wsiadł do swojego samochodu marki A. i pojechał pod dworzec PKP w G., żeby odebrać żonę, która wracała z firmowej wigilii, aby nie czekała o późnej godzinie na autobus czy kolejkę. Żona nie wiedziała, że oskarżony chce po nią przyjechać, stosunki między nimi nie były najlepsze i oskarżony chciał się jako zrewanżować. Gdy zawracał koło (...) w stronę dworca, został zatrzymany do kontroli przez patrol Policji i poddany badaniu alkomatem, które wykazało, że jest on pod wpływem alkoholu. Powyższa relacja oskarżonego znajduje pełne potwierdzenie w pozostałym zgromadzonym materiale dowodowym.

W świetle zebranego materiału dowodowego sprawstwo oskarżonego co do popełnienia zarzucanego mu czynu nie budziło wątpliwości. Zdaniem Sądu pewne jest to, że T. P. w dniu 15 grudnia 2017 r. w G. na ul. (...) prowadził w ruchu lądowym na drodze publicznej pojazd mechaniczny marki A. (...) o nr rej. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości stwierdzonym przy użyciu urządzenia kontrolno – pomiarowego do ilościowego oznaczenia alkoholu typu A. 6020 plus, I. badanie 0,85 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, II. badanie – 0,80 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu oraz przy użyciu urządzenia kontrolno – pomiarowego do ilościowego oznaczenia alkoholu typu Alkometr A 2.0, I. badanie 0,73 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, II. badanie – 0,79 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, III. badanie – 0,78 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio prawomocnie skazany za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości i w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 4 lat w związku ze skazaniem za przestępstwo orzeczonego przez Sąd Rejonowy w Elblągu sygn. akt VIII K 173/16 z dnia 30 marca 2016 r., wyczerpując znamiona przestępstwa z art. 178 a § 1 i 4 k. k.

Odpowiedzialności przewidzianej w art. 178a § 1 k. k. podlega ten, kto znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym. Sprawcą przestępstwa określonego w powołanym artykule może być tylko osoba, która bezpośrednio uczestniczy w prowadzeniu pojazdu, tj. będąc w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego wsiada za kierownicę, uruchamia silnik i wprawia pojazd w ruch, poprzez kierowanie nim, nadawanie prędkości i hamowanie w sposób zgodny z konstrukcją pojazdu. Stan nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego nie jest cechą czynu zabronionego, charakteryzuje bowiem stan sprawcy. Wprawdzie prowadzenie pojazdu należy do znamion strony przedmiotowej, ponieważ określa zachowanie sprawcy, lecz pośrednio zawęża podmiot tych przestępstw do osoby, która występuje w roli prowadzącego pojazd. Nie jest możliwe popełnienie tych przestępstw przez osobę, która nie jest osobą prowadzącą pojazd. Wskazuje to, że podmiotem tych przestępstw może być osoba, która, po pierwsze, znajduje się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, a po drugie, prowadzi pojazd mechaniczny (§ 1) lub inny pojazd (§ 2). Obie te okoliczności występujące łącznie charakteryzują sprawcę. Omawiane przestępstwo jest przestępstwem formalnym, polegającym na samym prowadzeniu pojazdu w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego. Sam fakt prowadzenia pojazdu w takim stanie pociąga za sobą odpowiedzialność z tego przepisu, chociażby pojazd był prowadzony prawidłowo i nie spowodował konkretnego niebezpieczeństwa (wyrok SN z dnia 24 listopada 1960 r. - V K 556/60, Sł. MO 1961, nr 1, s. 190; wyrok SN z dnia 10 marca 1964 r., IV K 1296/61, OSNKW 1964, nr 10, poz. 152). Odpowiedzialność na podstawie tego przepisu ponoszona jest wówczas, gdy sprawca ma świadomość, że znajduje się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, jak i wtedy, gdy przewiduje, że w wyniku upływu czasu alkohol nie uległ jeszcze wydaleniowi z organizmu i na to się godzi. Ewentualne skutki przestępnego zachowania lub ich brak, nie decydują o odpowiedzialności karnej oskarżonego, mogą jedynie mieć wpływ na wymiar kary. Przez pojęcie stanu nietrzeźwości rozumieć należy zdefiniowany w art. 115 § 16 k. k. przypadek, gdy zawartość alkoholu we krwi przekracza 0,5 promila albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość, lub też zawartość alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza przekracza 0,25 mg albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość. Przez prowadzenie pojazdu rozumie się każdą czynność wpływającą bezpośrednio na ruch pojazdu, w szczególności rozstrzygającą o kierunku i prędkości jazdy.

Sąd, mając na uwadze, że opis czynu z art. 244 k. k. w pełni zawiera się w znamionach czynu stypizowanego w art. 178a § 1 i 4 k. k. (tak m. in.: wyrok SN z dnia 16 stycznia 2014 roku, V KK 213/13; wyrok SO w Rzeszowie z dnia 7 lutego 2014 roku, II Ka 658/13; wyrok SO w Gliwicach z dnia 18 listopada 2014 roku, VI Ka 520/14), wyeliminował z kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu przepis art. 244 k. k.

Przy wymiarze kary Sąd oparł się o dyrektywy z art. 53 k. k. Sąd miał przy tym na względzie stopień społecznej szkodliwości czynu, którego dopuścił się oskarżony, stopień jego zawinienia. Sąd kierował się przy tym celami zapobiegawczymi i wychowawczymi przypisanymi karze, a także okolicznościami związanymi z kształtowaniem świadomości prawnej społeczeństwa.

Okolicznością obciążającą przy wymiarze kary jest bardzo wysokie stężenie alkoholu w wydychanym przez oskarżonego powietrzu, ponad trzykrotnie przekraczające próg ustawowy z art. 115 § 16 pkt 2 k. k., wyznaczający dolną granicę stanu nietrzeźwości. Sąd miał na uwadze także, że oskarżony wsiadł za kierownicę samochodu w niespełna trzy godziny po spożyciu znacznej ilości alkoholu, a zatem musiał mieć pełną świadomość, że znajduje się w stanie nietrzeźwości. Ponadto oskarżony udał się samochodem do centrum miasta (okolice dworca PKP G.), gdzie natężenie ruchu jest największe, a zatem stwarzał swym zachowaniem znaczne zagrożenie dla bezpieczeństwa w komunikacji (aczkolwiek Sąd miał także na względzie, że były to godziny późnowieczorne, nie zaś godziny szczytu komunikacyjnego). Odnośnie uprzedniej karalności oskarżonego za przestępstwo podobne, to wobec faktu, iż stanowi ona już znanie przypisanego mu czynu z art. 178a § 4 k. k., Sąd nie mógł już potraktować tej okoliczności jako obciążającej przy wymiarze kary.

Jako okoliczność łagodzącą Sąd poczytał zachowanie oskarżonego po zatrzymaniu przez funkcjonariuszy Policji. Jak wynika z ich zeznań, T. P. wykonywał ich polecenia, zachowywał się spokojnie, nie stwarzał żadnych problemów podczas zatrzymania. Sąd miał na uwadze również, że oskarżony przyznał się do popełnienia zarzucanego mu

czynu, wyraził skruchę, złożył szczere i wyczerpujące wyjaśnienia. Sąd miał na uwadze pozytywną treść wywiadu środowiskowego przeprowadzonego odnośnie oskarżonego (k. 85). Jeśli chodzi natomiast o twierdzenia oskarżonego, iż powodem, dla którego zdecydował się on wsiąść za kierownicę po spożyciu alkoholu w dniu 15 grudnia 2017 roku, była chęć odebrania spod dworca żony wracającej z firmowej wigilii, podkreślić należy, że w żadnej mierze nie może być to okoliczność łagodząca przy wymiarze kary. Jak przyznał sam T. P., jego żona nie spodziewała się, że odbierze on ją z dworca, małżonkowie nie umawiali się na to wcześniej, zaś tłumaczenie oskarżonego, że chciał on w ten sposób naprawić napięte stosunki z żoną, uznać należy za co najmniej naiwne. Należy także pokreślić, że żona oskarżonego miała zapewnioną możliwość powrotu do domu komunikacją publiczną (bądź taksówką), a zatem nie wchodzi tu w grę stan wyższej konieczności w rozumieniu art. 26 k. k.

Mając powyższe na względzie, Sąd - przy zastosowaniu art. 37 a k. k. - wymierzył oskarżonemu karę 2 lat ograniczenia wolności polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym. Zdaniem Sądu, kara taka jest współmierna do stopnia społecznej szkodliwości czynu, stopnia zawinienia i postawy oskarżonego oraz spełnia należyte wymogi prewencji ogólnej i szczególnej.

Należy zauważyć, że przypisany oskarżonemu czyn z art. 178a § 1 i 4 k. k. zagrożony jest wyłącznie karą pozbawienia wolności w wymiarze od 3 miesięcy do 5 lat pozbawienia wolności. Wobec powyższego, zdaniem Sądu, wymierzona wobec oskarżonego kara łagodniejsza rodzajowo (tj. kara ograniczenia wolności) nie może być w żadnej mierze uznana za rażąco surową. Z drugiej jednak strony, orzeczona kara (w maksymalnym dopuszczalnym wymiarze kary ograniczenia wolności), połączona ze środkami karnymi w postaci dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, świadczeniem pieniężnym w kwocie 10.000 złotych oraz obowiązkiem poddania się terapii uzależnień, jest – zdaniem Sądu – wystarczająco dolegliwa, by wywołać u oskarżonego poczucie bezkarności. Decydując o rodzaju kary Sąd miał w szczególności na względzie, że oskarżony nie jest osobą zdemoralizowaną, prowadzi ustabilizowany tryb życia, a prowadzenie przez niego pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości jest niewątpliwie w dużej mierze efektem jego uzależnienia od alkoholu. W ocenie Sądu, orzeczenie wobec takiego sprawcy nawet krótkoterminowej kary pozbawienia wolności, byłoby karą nadmiernie surową. Odnośnie natomiast ewentualnego orzeczenia kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, po pierwsze - wskazać należy, że zgodnie z art. 69 § 4 k. k., wobec sprawcy przestępstwa z art. 178a § 4 k. k. sąd może warunkowo zawiesić wykonanie kary jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach, po drugie – w ocenie Sądu, to taka właśnie kara, jako niepodlegająca faktycznemu wykonaniu, byłaby karą nadmiernie łagodną, niestwarzającą faktycznej dolegliwości dla sprawcy i mogłaby tym samym wywołać w nim poczucie bezkarności.

W punktach II. i III. sentencji wyroku Sąd orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio oraz świadczenie pieniężne w kwocie 10.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, które to rozstrzygnięcia miały charakter obligatoryjny.

Na poczet orzeczonej kary ograniczenia wolności Sąd zaliczył oskarżonemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie oraz obciążył go kosztami sądowymi w całości, nie znajdując podstaw do zwolnienia go z tego obowiązku.